

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 492/2022-19

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa), zo sudcov Petra Molnára a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDACTED]

[REDACTED] a [REDACTED] zastúpených URBAN STEINECKER GAŠPEREC BOŠANSKÝ, s. r. o., advokátskou kanceláriou, Havlíčkova 16, Bratislava, IČO 47 244 895, v mene ktorej koná advokát JUDr. Ondrej Urban, MBA, proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 1 Cdo 91/2020 z 27. apríla 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľov a skutkový stav veci

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 19. augusta 2022 domáhajú vyslovenia porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 11 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 1 Cdo 91/2020 z 27. apríla 2022 (ďalej len „napadnutý rozsudok“).

Sťažovatelia navrhujú napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovatelia sa žalobou na Okresnom súde Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) domáhali určenia, že zmluva o spotrebiteľskom úvere reg. č. 008812696R uzatvorená 28. júla 2016 medzi sťažovateľmi a žalovanou je podľa zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení

niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o spotrebiteľských úveroch“ alebo „zákon č. 129/2010 Z. z.“) bezúročná a bez poplatkov.

Okresný súd vo veci rozsudkom č. k. 13 Csp 59/2017 z 22. januára 2018 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) rozhodol výrokom I tak, že konanie v časti o zaplatenie sumy 355,81 eur s príslušenstvom zastavil, vo výroku II konanie v časti o zaplatenie úroku z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 2 928,84 eur od 21. júna do 3. apríla 2017 zastavil, výrokom III vo zvyšku nároku na plnenie žalobu zamietol. Pokiaľ ide o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok okresný súd vo výroku IV žalobu v časti o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky v znení „výška mesačného poplatku za vedenie úverového účtu je 2,99 €“ zamietol. Výrokom V určil, že zmluvná podmienka „zmluvné vzťahy medzi dlžníkom a bankou, ktoré nie sú výslovne upravené v texte úverovej zmluvy, prípadne v týchto obchodných podmienkach, sa riadia Obchodným zákonníkom, Zákonom o spotrebiteľských úveroch a Zákonom o bankách. Zmluvné strany sa riadia právnym poriadkom platným v Slovenskej republike a rozhodovacím jazykom je slovenský jazyk“ je neprijateľná.

3. Proti rozsudku okresného súdu podali sťažovatelia odvolanie v časti výrokov III, IV a V. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č. k. 5 Co 148/2018 z 30. apríla 2019 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) rozhodol tak, že prvoinštančné rozhodnutie potvrdil.

4. Sťažovatelia podali proti rozsudku krajského súdu dovolanie podľa § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). V dovolaní argumentovali tým, že okresný súd a krajský súd sa nevysporiadali s ich námietkou o nemožnosti aplikácie smernice 2008/48/ES o ochrane spotrebiteľa (ďalej len „smernica“) a nemožnosti použitia eurokonformného výkladu k § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z. z., a to s poukazom na to, že takýto výklad je *contra legem*. Sťažovatelia ako právnu otázku doteraz v praxi dovolacieho súdu neriešenú, od ktorej záviselo odvolacie rozhodnutie, označili otázku prednosti vnútroštátneho práva pred smernicou o rozpise splátok na istinu, úroky a poplatky podľa § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z. z. a otázku vo vzťahu k nesprávnemu právnemu posúdeniu neprijateľnej zmluvnej podmienky – poplatku za vedenie úverového účtu, ktorá vyvoláva podľa ich názoru hrubú nerovnováhu, pričom odvolací súd ju nesprávne vyhodnotil.

5. Najvyšší súd napadnutým rozsudkom dovolanie sťažovateľov zamietol podľa § 448 CSP ako nedôvodné. Vo vzťahu k časti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP najvyšší súd uviedol, že „*Oba súdy sa argumentačne vyčerpávajúcim spôsobom vysporiadali so všetkými relevantnými námietkami žalobcov a uviedli dostatok argumentov prečo považujú žalobu v napadnutej časti výroku o eurokonformnom výklade ust. § 9 ods. 2 písm. k) Zákona č. 129/2010 Z. z. za správny a to aj s ohľadom na rozhodnutie SD EÚ vo veci C 331/18, ktorý odkázal na rozhodnutie - rozsudok SD EÚ č. C-42/15 vo veci Home Credit Slovakia c/a F. L. z 9.11.2016. Tento jednoznačne konštatoval, že v zmluve o úvere nemusí byť jednoznačne určené, aká časť každej splátky bude započítavaná na istinu, prípadne iné časti splátky. Prvostupňový a aj odvolací súd taktiež vyčerpávajúcom a argumentačne udržateľným a logickým spôsobom zdôvodnili, prečo nepovažovali za neprijateľnú zmluvnú podmienku tú časť úverovej zmluvy, ktorá sa týkala poplatku za vedenie úverového účtu.*“

Vo vzťahu k dovolaniu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP najvyšší súd v odôvodnení napadnutého rozsudku poukázal na rozhodnutie č. k. 3 Cdo 146/2017 z 22. februára 2018 a uviedol, že «... „eurokonformným výkladom predmetného ustanovenia zákona, ktorý je v danom prípade nielen možný, ale aj potrebný, dospel dovolací súd k záveru, že v zmluvách uzatváraných podľa zákona č. 129/2010 Z. z. nemožno od dodávateľov žiadať, aby v nich uvádzali presný rozpis plánovanej amortizácie dlhu, teda rozpis splátok po častiach (samostatne vo väzbe na istinu, úrok a poplatky). Pokiaľ ustanovenie § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z. z. uvádza pojmy „výška“, alebo „počet“, či „termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov“, je za použitia eurokonformného výkladu potrebné dospieť k záveru, že toto ustanovenie len spresňuje, čo splátka úveru zahrňuje“. Navyiac toto rozhodnutie plne korešponduje aj rozhodnutím SD EÚ vo veci C 331/18, ktorý odkázal zároveň na rozhodnutie - rozsudok SD EÚ č. C-42/15 vo veci Home Credit Slovakia c/a F. L. z 9.11.2016».

Pokiaľ išlo o otázku posúdenia poplatku za vedenie účtu v sume 2,99 eur mesačne, najvyšší súd uviedol, že „... správu úveru možno vyložiť ako činnosť úverového veriteľa, ktorá nie je krytá inými dojednanými platbami (úrokom ako cenou poskytnutého kapitálu a ostatnými poplatkami za konkrétne služby), a ktorú úverový veriteľ na podklade zmluvy o úvere zabezpečuje službami (typicky poradenstvo a klientsky servis, informácie o úverovom vzťahu, zmeny zmluvy, vydávanie rôznych potvrdení) úverovému dlžníkovi po dobu trvania úverového vzťahu. Z ekonomického hľadiska každá cena odráža náklady predajcu a jeho maržu, a preto nebolo neobvyklé ani nelegitímne, aby náklady úverového veriteľa na správu úveru kryl príslušný poplatok ako súčasť ceny plnenia. Poplatok za spravovanie úveru bol v zmysle občianskeho práva cenou plnenia, preto sa na dojednanie o ňom nevzťahuje možnosť súdneho prieskumu jeho primeranosti v zmysle ustanovení o ochrane spotrebiteľa. Neexistuje všeobecný zákaz brať na seba v rámci jedného zmluvného vzťahu iné povinnosti než tie, ktoré pre daný zmluvný typ stanoví zákon a na tom nemení nič ani princíp ochrany spotrebiteľa a zakotvený v § 51 Občianskeho zákonníka a v rozhodnutí Rady č. 93/13/EHS. Smernica rady ES 93/13/EHS vylučuje z preskúvania práve dojednávanie ceny, ktoré ponechala na dohodu zmluvných strán v súlade so zákonmi trhového hospodárstva a hospodárskej súťaže. Uvedený poplatok bol do zmluvy o úvere zakomponovaný v súlade so zákonom o bankách, pričom tento je uvedený aj v zákone o spotrebiteľských úveroch, a to v čl. 4 ods. 1 písm. i). Tento poplatok, ako všetky iné poplatky, ktoré peňažné ústavy účtujú, je teda možné preskúmať len z hľadiska ich primeranosti k poskytnutému plneniu, ktorá neprimeranosť v danom prípade nebola preukázaná.“.

II.

Argumentácia sťažovateľov

6. Sťažovatelia v ústavnej sťažnosti porušenie práva na riadne a dostatočné odôvodnenie napadnutého rozsudku odôvodnili tým, že najvyšší súd sa stotožnil s odôvodnením rozhodnutia odvolacieho súdu v rozsahu posúdenia neprijateľných zmluvných podmienok bez hlbšieho odôvodnenia. Poplatok za vedenie účtu nebol individuálne dojednaný, ale len jednostranne určený žalovanou. V tejto súvislosti poukázali na rozhodnutie Vrchného krajinského súdu v Karlsruhe z 3. mája 2011, podľa ktorého je pre spotrebiteľa vždy neprijateľné spoplatňovanie akýchkoľvek úkonov a služieb dodávateľa, ktorými spotrebiteľovi neposkytuje skutočné protiplnenie, ale naopak, tieto sú poskytované a vykonávané vo vlastnom záujme dodávateľa.

7. Sťažovatelia v ústavnej sťažnosti však namietali najmä to, že najvyšší súd absolútne opomenul skúmať možnosť aplikácie § 257 CSP vo vzťahu k nároku na náhradu trov konania. Sťažovatelia, uvedomujúc si fakultatívnosť a výnimočnosť § 257 CSP, vyslovili presvedčenie o splnení všetkých aspektov odôvodňujúcich aplikáciu § 257 CSP. Na podporu svojho tvrdenia poukázali na odlišné stanovisko sudcu ústavného súdu v konaní vedenom ústavným súdom pod sp. zn. III. ÚS 197/2022.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdenie o porušení práv sťažovateľov na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny, čl. 6 ods. 1 dohovoru), ako aj práv majetkového charakteru (čl. 20 ods. 1 ústavy, čl. 11 ods. 1 listiny, čl. 1 dodatkového protokolu) rozsudkom najvyššieho súdu, ktorý ich dovolanie zamietol ako nedôvodné.

Vo veci sťažovateľov šlo o spotrebiteľský spor – určenie, že zmluva o spotrebiteľskom úvere je bez úrokov a bez poplatkov, a zároveň, že v nej uvedené zmluvné podmienky sú neprijateľné. Sťažovatelia nespokojní s výsledkom konania v ústavnej sťažnosti tvrdia, že rozsudok najvyššieho súdu je nedostatočne odôvodnený, a tiež, že k porušeniu ich práv došlo aj v dôsledku neaplikácie § 257 CSP v otázke nároku na náhradu trov konania.

9. Ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, podľa ktorej odôvodnenia rozhodnutí prvoinštančného súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), pretože prvoinštančné a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (prvoinštančného, ako aj odvolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (m. m. IV. ÚS 350/09, II. ÚS 809/2016).

Vo vzťahu k otázke určenia, či zmluva o spotrebiteľskom úvere spĺňala všetky náležitosti zákona o spotrebiteľských úveroch, teda či má alebo nemá byť bezúročná a bez poplatkov, už okresný súd podrobne uviedol, že *«...celé posúdenie aplikácie a najmä výkladu tohto právneho ustanovenia [§ 9 ods. 2 písm. k) zákona o spotrebiteľských úveroch, pozn.], musí reflektovať viaceré hľadiská, spôsoby samotného výkladu, pričom nemožno stratiť zo zreteľa už spomenutú zásadu proporcionality a taktiež racionality, ktoré je nutné uplatňovať aj v spotrebiteľskom spore. Súd dospel k záveru, že nie je možné pristúpiť k výkladu tohto ustanovenia tak, ako to prezentujú žalobcovia. Hoci sa jedná o nepochybne kogentné ustanovenie, podľa názoru súdu úmysel zákonodarcu pri jeho gramatickom vyjadrení jednoznačne smeroval k ustáleniu požiadavky určenia konkrétnej výšky, počtu a termínom splátok, ktoré v sebe zahŕňajú istinu, úroky a iné poplatky. Súd sa nestotožnil so žalobcami prezentovaným názorom, že sa jedná o jednoznačné gramatické vyjadrenie, ktoré nepripúšťa inú interpretáciu ako tú, že každá splátka má byť rozdelená na jednotlivé časti zodpovedajúce výške istiny, úrokov a poplatkov. Gramatickým výkladom možno totižto rovnako dospieť k záveru, že zákon vyžaduje určenie výšky, počtu a termínov splátok, pričom ďalšie pokračovanie legislatívneho vyjadrenia v podobe „splátok istiny, úrokov a iných poplatkov“ predstavuje konkretizáciu obsahu každej splátky, ktorá pozostáva z uvedených jednotlivých zložiek. Na výklad tohto ustanovenia však práve pre možné rozdielne interpretácie nemožno použiť len*

gramatický výklad. Súd zdôraznil práve potrebu aplikácie logického, ale najmä systematického výkladu, kedy k interpretácii právnej normy musí pristúpiť porovnaním jej znenia a umiestnenia v celom právnom systéme. Práve pri spotrebiteľskom práve je nutné právnú normu vyložiť aj v kontexte súladu so sekundárnym komunitárnym právom, ktoré koniec koncov predstavuje v tejto oblasti základný zdroj úpravy, ktorý sú jednotlivé štáty povinné transponovať do národných právnych úprav. Je nesporné, že prijatie právnej úpravy zákona o spotrebiteľských úveroch nadväzovalo na Smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES (ďalej len „smernica“), ktorá stanovovala rozsah, obsah a jednotlivé aspekty zákonných úprav členských štátov, týkajúcich sa práve zmlúv o spotrebiteľských úveroch. V zmysle čl. 10 ods. 2 písm. h) tejto smernice zmluva o úvere zrozumiteľne a stručne uvádza výšku, počet a frekvenciu splátok spotrebiteľa a prípadne poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami úveru na účely splatenia. Obom sporovým stranám bol v konaní známy rozsudok SD EU č. C-42/15 vo veci Home Credit Slovakia c/a F. L. z 9.11.2016. Tento jednoznačne konštatoval, že v zmluve o úvere nemusí byť jednoznačne určené, aká časť každej splátky bude započítavaná na istinu, prípadne iné časti splátky. Súd mal za to, že takýto výklad je nutné aplikovať aj na ustanovenie § 9 ods. 2 písm. k) citovaného zákona, a to z viacerých dôvodov. V prvom rade zákonodarcovi pri transponovaní smernice do právneho systému SR bol jednoznačne zrejмый a jasný obsah celej smernice aj povinnosti, ktoré mu z nej vyplývali. Táto v čl. 22 ods. 1 jednoznačne určovala, že obsahuje harmonizované ustanovenia, pričom členské štáty nesmú zachovať ani zaviesť vo svojom vnútroštátnom práve ustanovenia, ktoré sa odchyľujú od jej ustanovení. Je teda zrejmé, že aj keď vnútroštátny predpis sa v jazykovom vyjadrení líši od čl. 10 ods. 2 písm. h) smernice, za žiadnych okolností ho nemožno vykladať rozširujúco, nakoľko samotná smernica kladie dôraz na harmonizáciu a teda stanovenie jednoznačných pravidiel, okrem iného, aj pri stanovovaní obsahových náležitostí zmlúv o spotrebiteľských úveroch. V žiadnom prípade súd nemôže prisvedčiť názoru žalobcov, že zákonodarca sa vedome odchyľil od ustanovení smernice a v podstate rozšíril povinnosti dodávateľa. Absentuje teda osvedčenie úmyslu zákonodarcu takýmto spôsobom postupovať a preto ani vnútroštátnu právnu normu nemožno vykladať (práve v kontexte systematického výkladu) tak, že každá splátka má byť rozdelená na jednotlivé komponenty v podobe istiny, úrokov a iných poplatkov. V tomto prípade nemožno aplikovať ani ustanovenie § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka, nakoľko podľa názoru súdu nemožno mať pochybnosti o výklade ustanovenia § 4 ods. 2 písm. i) zákona č. 258/2001 Z. z. Zákonodarca vo vnútroštátnej právnej úprave len jednoducho konkretizoval, z čoho každá splátka pozostáva, pričom vzhľadom na nemožnosť odklonenia sa od ustanovení smernice, výklad podávaný žalobcami je neprípustný.».

10. Pri poplatku za vedenie úverového účtu sa všeobecné súdy na rozdiel od sťažovateľov jednoznačne priklonili k českej argumentačnej línii (Najvyšší súd Českej republiky v konaní sp. zn. Cpjn 203/2013, Ústavný súd Českej republiky v konaní sp. zn. III. ÚS 2725/13) a uzavreli, že tento poplatok je možné požadovať ako úhradu za poskytovanú službu vzhľadom na to, že banke vznikajú náklady spojené so spracovaním a spravovaním úveru. Z rozsudku krajského súdu vyplýva, že „... poplatok za vedenie úverového účtu (vo svojom obsahovom vyjadrení zodpovedá poplatku za správu úveru) predstavuje bežnú súčasť poskytovania bankových služieb, kedy banke so spracovaním a spravovaním úveru vznikajú nielen náklady spojené so zabezpečením riadneho vedenia úverového účtu, jeho založením, kontrolou, spárovaním jednotlivých splátok, odrátavaním z konečnej sumy a podobne, ale na tento účel je banka nútená mať k dispozícii personálny

a technický aparát. Nemožno preto súhlasiť s názorom žalobcov, že by banka neposkytovala žiadnu službu za úhradu poplatkov, práve naopak. S možnosťou úhrady poplatkov počítá koniec koncov aj právna úprava spotrebiteľských vzťahov, tieto z úhrad nevyklučuje a dokonca im vymedzuje podmienky a možnosti ich uplatnenia a úhrad (samotný zákon č. 129/2010 Z. z. na viacerých miestach spomína platenie poplatkov veriteľovi). Nakoľko poplatky boli v zmluve dojednané zrozumiteľne a zreteľne a tieto predstavujú cenu plnenia, sú v zmysle citovaného ustanovenia § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka vylúčené z prieskumu z titulu ich neprijateľnosti.“. Podľa všeobecných súdov takýto poplatok nespôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, keďže jeho výška zodpovedá službe, ktorú banka klientovi poskytuje.

11. Ústavný súd preskúmal napadnutý rozsudok a konštatuje, že záver najvyššieho súdu o dostatočnom odôvodnení dovolaním napadnutého rozsudku krajského súdu vo vzťahu k dovolaniu podľa § 420 písm. f) CSP je opodstatnený. Pokiaľ ide o časť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, najvyšší súd celkom presne odkázal na rozhodnutie č. k. 3 Cdo 146/2017 z 22. februára 2018, v ktorom bola nastolená právna otázka vyriešená tak, že *«eurokonformným výkladom predmetného ustanovenia zákona, ktorý je v danom prípade nielen možný, ale aj potrebný, dospel dovolací súd k záveru, že v zmluvách uzatváraných podľa zákona č. 129/2010 Z. z. nemožno od dodávateľov žiadať, aby v nich uvádzali presný rozpis plánovanej amortizácie dlhu, teda rozpis splátok po častiach (samostatne vo väzbe na istinu, úrok a poplatky). Pokiaľ ustanovenie § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z. z. uvádza pojmy „výška“, alebo „počet“, či „termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov“, je za použitia eurokonformného výkladu potrebné dospieť k záveru, že toto ustanovenie len spresňuje, čo splátka úveru zahrňuje».*

Ústavný súd dodáva, že na rozhodnutie najvyššieho súdu v konaní sp. zn. 3 Cdo 146/2017 nadviazali aj ďalšie rozhodnutia, a to v konaniach vedených pod sp. zn. 2 Cdo 235/2017, 4 Cdo 211/2017, 5 Cdo 132/2017, 1Cdo 28/2019, 7 Cdo 22/2021. Pokiaľ v otázke súvisiacej s poplatkom za vedenie účtu odkázal najvyšší súd na rozsudok krajského súdu, ktorého závery v podstate prebral do svojho rozhodnutia, nemožno mu takýto postup s prihliadnutím na rozsah odôvodnenia okresného súdu a krajského súdu vyčítať.

12. Pokiaľ ide o námietku sťažovateľov, v zmysle ktorej mal najvyšší súd aplikovať § 257 CSP a náhradu trov konania nepriznať žiadnej zo sporových strán, ústavný súd pripomína, že aplikácia § 257 CSP je možná výlučne v tom prípade, ak všeobecný súd dospeje k záveru, že v okolnostiach danej veci dôvody osobitného zreteľa skutočne a bezvýhradne existujú. Vymedzenie obsahu tohto právneho pojmu je úlohou všeobecných súdov, a to vždy so zreteľom na kontext v konkrétne posudzovanej veci. Vzhľadom na to ústavnému súdu neprináleží posudzovať existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa na aplikáciu daného ustanovenia, pretože ide o nezávislé diskrečné oprávnenie všeobecných súdov, a to ani v prípade, ak sťažovatelia na podporu argumentácie týkajúcej sa aplikácie § 257 CSP použijú odlišné stanovisko sudcu ústavného súdu prijaté v inom konaní pred ústavným súdom, v ktorom sa navyše rozhodovalo v iných procesných okolnostiach (štádium vyčíslenia trov konania v obdobnom spotrebiteľskom spore, pozn.).

Zo skutočnosti, že najvyšší súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania neaplikoval § 257 CSP, možno vyvodiť, že v danej veci nevidel existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa, ktoré by

aplikáciu tohto ustanovenia odôvodňovali (m. m. II. ÚS 367/2020). V tejto súvislosti ústavný súd tiež poukazuje na to, že ani okresný súd, ani krajský súd nepristúpili k aplikácii § 257 CSP, ale sťažovatelia túto skutočnosť nenamietali ani v odvolaní proti rozsudku okresného súdu, ani v dovolaní proti rozsudku krajského súdu.

13. V nadväznosti na sťažnostnú argumentáciu sťažovateľov ústavný súd, vychádzajúc zo svojho ústavného postavenia a poukazujúc na svoju judikatúru, zdôrazňuje, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou, a preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.). O taký prípad však vo veci sťažovateľov nešlo.

14. Najvyšší súd veľmi jasne, zrozumiteľne a ústavne udržateľným spôsobom vyhodnotil sťažovateľmi uplatnené dovolacie dôvody. Napadnutý rozsudok najvyššieho súdu obsahuje dostatok skutkových a právnych záverov, pričom ústavný súd nezistil, že by jeho výklad a závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplývajú z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu.

Skutočnosť, že sťažovatelia sa s názorom najvyššieho súdu nestotožňujú, sama osebe nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (m. m. I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a s právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok. V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné aj arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06), čo sa v prípade sťažovateľov nestalo.

15. Medzi napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu a namietaným porušením označených práv sťažovateľov niet relevantnej spojitosti. S prihliadnutím na odôvodnenosť napadnutého rozsudku, ako aj s poukazom na to, že obsahom práva na spravodlivé súdne konanie nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (obdobne napr. II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, II. ÚS 229/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08), ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov

v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

16. Len na okraj ústavný súd poznamenáva, že sťažovatelia zastúpení kvalifikovaným právnym zástupcom k ústavnej sťažnosti nepriložili napadnutý rozsudok najvyššieho súdu. Podľa § 123 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažovateľ k ústavnej sťažnosti musí pripojiť aj kópiu právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo dôkaz o inom zásahu, ktorým malo dôjsť k porušeniu jeho základných práv a slobôd. Z citovaného ustanovenia vyplýva, že ide o obligatórnu náležitosť ústavnej sťažnosti, ktorej nesplnenie zakladá dôvod jej odmietnutia podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde. Ústavný súd však s prihliadnutím na charakter sporu sťažovateľov a v záujme zachovania ich právnej istoty neodmietol ústavnú sťažnosť z dôvodu nesplnenia zákonom ustanovených náležitostí a nevyzýval na odstránenie nedostatkov podania, ale vyhľadal napadnutý rozsudok z verejne prístupných databáz. V kontexte námietok sťažovateľov ústavný súd dohľadal aj rozsudky okresného súdu a krajského súdu, ktoré rovnako neboli prílohou ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. októbra 2022

Jana Laššáková
predsedníčka senátu